

Møteprotokoll

Utvalg: Seiland/Sievju nasjonalparkstyre

Møtested: Telefon

Dato: 21. oktober 2019 kl 12.00-12.09

Følgende medlemmer deltok:

Navn	Representerer
Bente Haug (styreleder)	Alta kommune
Brita Julianne Skum (fra kl 12.05)	Sametinget
Harald Bredesen	Kvalsund kommune
Svein Iversen	Finnmark fylkeskommune
Kjetil Romsdal	Sametinget
Anne Mette Bæivi*	Hammerfest kommune
Tom-Kristian Tommen Hermo* (vara for Anne Mette Bæivi)	Hammerfest kommune

*Tom-Kristian Tommen Hermo tiltrådte møtet da Anne Mette Bæivi ble kjent inhabil, se behandling i møtet.

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Ingen

Fra administrasjonen deltok:

Navn

Stilling

Ingunn Ims Vistnes

Nasjonalparkforvalter

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at møteprotokollen er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Bente Haug, styreleder

Brita Julianne Skum

Arkivsaksnr: 2019/11057

Saksbehandler: Ingunn Ims Vistnes

Dato: 21.10.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Seiland/Sievju nasjonalparkstyre	ST 24/2019	21.10.2019

Vedlegg:

1 Saksframlegg

Seiland/Sievju nasjonalpark – retting av tiltaket nybygg på Straumnes

Forvalters innstilling

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre pålegger tiltakshaver Arnt Ragnvald Johannessen å fjerne den nye bygningen på Straumnes (34 W 583938 7819683) innen 31. desember 2019.

Vedtaket gjøres med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 første ledd. Retting av tiltaket innebærer følgende:

- Alt av bygningsmaterialer fra både nytt og gammelt bygg skal fjernes fra området og ut av nasjonalparken. Brenning av materialer på stedet tillates ikke.
- Arealet der bygningen sto skal framstå som ryddig og uten spor etter bygningsmaterialer.
- Det skal sendes rapport til nasjonalparkstyret straks rettinga er gjennomført, og innen 31.12.2019. Rapporten sendes til fmtfpost@fylkesmannen.no med kopi til seiland@fylkesmannen.no. I rapporten skal det legges ved bilder som dokumenterer at arbeidet er utført. Det kan være aktuelt med etterkontroll.

Dersom fristen for retting ikke overholdes, vil Seiland/Sievju nasjonalparkstyre ilegge tiltakshaver Arnt Ragnvald Johannessen tvangsmulkt på kr 1000 – ett tusen – per dag over fristen. Vedtaket gjøres med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 første ledd.

Behandling i møtet

Samtlige styremedlemmer deltok pr telefon. Møtet ble ledet av styreleder Bente Haug.

Anne Mette Bæivi hadde meldt inn spørsmål om egen habilitet i forkant av møtet. Hun redegjorde i møtet for hvorfor hun anser seg som inhabil i saken. Tiltakshaver og hans mor er nære omgangsvener med Anne Mette Bæivi, og har i alle år blitt betraktet som en del av familien. Det er vesentlig å trekke fram tiltakshavers mor, da hun spiller en viktig rolle i tiltakshavers uttalelse til saken.

Styret fant at Anne Mette Bæivi er inhabil i saken. Det ble vist til forvaltningsloven § 6 andre ledd om «andre særegne forhold». Anne Mette Bæivi fratrådte møtet, og hennes vara Tom-Kristian Tommen Hermo tiltrådte møtet.

Brita Julianne Skum tiltrådte møtet på dette tidspunktet, hun hadde hatt tekniske problemer med oppkoblingen.

Forvalter hadde i forkant av møtet sendt ut på mail et forslag til endring i innstillingen. Dette gjaldt tidsfrist for retting, som i den opprinnelige innstillingen var satt til 31.12.2019. Forvalter foreslo å endre dette til 01.06.2020. Dette ble begrunnet med at saken har tre ukers klagefrist, og sammen med eventuelt ny behandling vil dette gi for kort frist til gjennomføring av vedtaket.

Styret hadde ingen merknader til denne endringen i innstillingen, og endringen ble godkjent.

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre fattet følgende enstemmige vedtak:

Vedtak

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre pålegger tiltakshaver Arnt Ragnvald Johannessen å fjerne den nye bygningen på Straumnes (34 W 583938 7819683) innen 1. juni 2020. Vedtaket gjøres med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 første ledd. Retting av tiltaket innebærer følgende:

- Alt av bygningsmaterialer fra både nytt og gammelt bygg skal fjernes fra området og ut av nasjonalparken. Brenning av materialer på stedet tillates ikke.
- Arealet der bygningen sto skal framstå som ryddig og uten spor etter bygningsmaterialer.
- Det skal sendes rapport til nasjonalparkstyret straks rettinga er gjennomført, og innen 1. juni 2020. Rapporten sendes til fmtfpost@fylkesmannen.no med kopi til seiland@fylkesmannen.no. I rapporten skal det legges ved bilder som dokumenterer at arbeidet er utført. Det kan være aktuelt med etterkontroll.

Dersom fristen for retting ikke overholdes, vil Seiland/Sievju nasjonalparkstyre ilegge tiltakshaver Arnt Ragnvald Johannessen tvangsmulkt på kr 1000 – ett tusen – per dag over fristen. Vedtaket gjøres med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 første ledd.

Vedlegg

Seiland/Sievju
nasjonalparkstyret

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/11057-0

Saksbehandler: Ingunn Ims Vistnes

Dato: 17.10.2019

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Seiland/Sievju nasjonalparkstyret	24/2019	21.10.19

Seiland/Sievju nasjonalpark – retting av tiltak nybygg på Straumnes

Forvalters innstilling

Seiland/Sievju nasjonalparkstyret pålegger tiltakshaver Arnt Ragnvald Johannessen å fjerne den nye bygningen på Straumnes (34 W 583938 7819683) innen 31. desember 2019. Vedtaket gjøres med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 første ledd. Retting av tiltaket innebærer følgende:

- Alt av bygningsmaterialer fra både nytt og gammelt bygg skal fjernes fra området og ut av nasjonalparken. Brenning av materialer på stedet tillates ikke.
- Arealet der bygningen sto skal framstå som ryddig og uten spor etter bygningsmaterialer.
- Det skal sendes rapport til nasjonalparkstyret straks rettinga er gjennomført, og innen 31.12.2019. Rapporten sendes til fmtfpost@fylkesmannen.no med kopi til seiland@fylkesmannen.no. I rapporten skal det legges ved bilder som dokumenterer at arbeidet er utført. Det kan være aktuelt med etterkontroll.

Dersom fristen for retting ikke overholdes, vil Seiland/Sievju nasjonalparkstyre ilegge tiltakshaver Arnt Ragnvald Johannessen tvangsmulkt på kr 1000 – ett tusen – per dag over fristen. Vedtaket gjøres med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 første ledd.

Saksopplysninger

Dokumenter i saken:

- Rapport fra SNO fra befarings 05.09.2019
- Forhåndsvarsel om pålegg om retting samt forhåndsvarsel om tvangsmulkt. Brev til tiltakshaver av 30.09.19 på bakgrunn av styrevedtak i sak 18/2019.
- Uttalelse til forhåndsvarsel fra tiltakshaver ved advokat Hans Hoffmann, 14.10.2019

Nasjonalparkforvalter og SNO oppdaget på befarings i Jøfjorden 13-14 august 2019 at den gamle sjåen på Straumnes i Jøfjorden var revet, og at det var ført opp en ny bygning på samme sted. Straumnes er en del av eiendom 9/2 i Hammerfest kommune, som har 10 registrerte grunneiere med varierende eierandel. Det er Arnt Ragnvald Johannessen (etterkommer til en av grunneierne) som har oppført den nye bygningen.

Figur 1. Straumen og Straumnes i indre del av Jøfjorden. Bygningens plassering er markert med rød sirkel.

Den gamle sjåen som sto på Straumnes var uten vinduer og med en enkel smal dør i front. Takvinkel er ut fra bilder estimert til mellom 35 og 45 grader. Sjåen sto ved siden av ringmuren til et bolighus. Den nye bygningen på Straumnes er oppført sommeren 2019, og ble befart av forvalter 14. august og av SNO 5. september. Se rapport fra SNO med bilder. Bygningen står på samme sted som sjåen sto, men alle materialene er nye. Bortsett fra noe graving i sørvestre hjørne av bygningen er det ikke foretatt noen terrenginngrep.

Johannessen opplyser på telefon at den nye bygningen er noe større enn den gamle sjåen, og at den gamle sjåen var 12-13 m². Den nye bygningen er 16,3 m² (5,0 x 3,26 m, måling foretatt før kledningen er på), noe som gir en økning i grunnflate på 25%-36%. Ny takvinkel er 13,5 grader. Bygningen består av nytt reisverk, beslått med asfaltplater og duk. Det nye gulvet er isolert. Veggene er ikke isolert, men ifølge SNO er de forberedt for dette. Johannessen opplyser videre på telefon at den gamle bygningen opprinnelig hadde vinduer, men at disse ble kledd inn i veggen for å vedlikeholde bygningen midlertidig.

Gammel og ny bygning på Straumnes. Se rapport fra SNO for flere bilder og teknisk beskrivelse av nytt bygg.

Den nye bygningen er satt opp uten dispensasjon fra verneforskriften for Seiland nasjonalpark. Seiland/Sievju nasjonalparkstyre ble orientert om saken på styremøte 26. september 2019, i sak 18/2019. Nasjonalparkstyret vedtok å sende forhåndsvarsel om retting og tvangsmulkt. Forhåndsvarsel ble sendt til Arnt Ragnvald Johannessen 30.09.2019, med frist til å uttale seg om varselet innen 15.10.2019. I forhåndsvarselet var det satt opp frist til å fjerne nybygget til 31.12.2019. Johannessen kom med uttalelse til forhåndsvarselet via advokat Hans Hoffmann 14.10.2019.

I uttalelsen fra Hans Hoffmann (vedlagt) ber Hoffmann først om «*utsettelse til å gi en mer detaljert uttalelse (hvis det finnes nødvendig) til ultimo november 2019*».

Hoffmann skriver at den nyoppførte bygningen er en restaurering av den såkalte Ostebua, slik den var oppført før brenningen i 1944. Ostebua var på cirka 20 m² og ble reist «lenge før andre verdenskrig». Det foreligger ikke fotografier eller tegninger av Ostebua, men Arnt Ragnvald Johannessens mor på 93 år husker hvordan den så ut, og har et sterkt ønske om at den blir gjenreist slik den sto. Hoffmann understreker at «Det er Ostebua slik den var før brenningen i 1944 som er minneverdig, ikke den feilaktige kopi av bygget som ble søkt gjenreist like etter 1945 og senere restaurert i 1978.» Hoffmann skriver at nasjonalparkstyret bør bistå med å få Ostebua fredet som kulturminne, og de gjør en stor feil ved å vurdere å fjerne Ostebua. Tiltakshaver er skuffet over at hans arbeid og kostnader ut fra ideelle og verneverdige hensyn ikke er blitt forstått av myndighetene.

Hoffmann påpeker at reindriften har brukt Ostebua for å finne ly for uvær, både før og etter krigen.

Hoffmann skriver at arbeidene med restaurering av Ostebua for lengst er opphørt, og at det vil være urimelig å kreve fjerning av bygget innen fristen (31.12.2019) på grunn av vinter, mørketid og dårlige værforhold.

Regelverk

Saken blir vurdert etter:

- Naturmangfoldloven av 19.06.2009
- Forskrift om vern av Seiland nasjonalpark av 08.12.2006
- Forvaltningsplan for Seiland nasjonalpark – Sievjuu álbmotmeahcci av 2017

Naturmangfoldloven

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet, og det skal komme fram av vedtaket hvordan prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Etter naturmangfoldloven § 48 kan nasjonalparkstyret gi unntak fra vernevedtaket dersom det ikke strir mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Etter naturmangfoldloven § 69 første ledd kan den som er myndighet etter loven pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven. Bygging uten tillatelse er et brudd på verneforskriften, jf. Miljødirektoratets veileder M-617/2016 *Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder*.

Med retting menes som oftest gjenoppretting av en tidligere tilstand, i dette tilfellet rivning av et ulovlig oppsatt bygg. For å kreve retting av et forhold som allerede er utført, eller stans av et pågående forhold, kreves det at handlingen eller forholdet er i strid med naturmangfoldloven eller forskrifter eller enkeltvedtak i medhold av denne loven. Det er ikke et krav at det har oppstått skade på naturmangfoldet, det er tilstrekkelig at handlingen er ulovlig.

Seiland/Sievju nasjonalparkstyre har fått delegert myndighet fra Miljødirektoratet til å pålegge retting og stans av ulovlige tiltak, samt til å fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. delegeringsbrev av 14.11.2016).

Forskrift om vern av Seiland nasjonalpark (verneforskriften)

Seiland/Sievju nasjonalpark ble opprettet i 2006. Nasjonalparken er i utgangspunktet vernet mot inngrep av enhver art, inkludert oppføring eller ombygging av bygninger (verneforskriften § 3 pkt 1.1). Bestemmelsene er ikke til hinder for vedlikehold av bygninger (§ 3 pkt 1.2b). Nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til ombygging og utvidelse av bygninger (§ 3 pkt 1.3a). Nasjonalparkstyret kan vurdere dispensasjon til oppføring av nye bygg i forbindelse med reindrift, landbruk og oppsyn (§ 3 pkt 1.3c), eller oppføring av åpne koier til bruk for allmennheten i forbindelse med tradisjonelt friluftsliv (§ 3 pkt 1.3h). Søkes det om

andre typer nybygg, må det vurderes om det er hjemmel i naturmangfoldloven § 48 for å gi dispensasjon til tiltaket.

Forvaltningsplan for Seiland nasjonalpark – Sievju álbmotmeahcci

Forvaltningsplanen for Seiland nasjonalpark (2017) spesifiserer verneforskriften. Her står det at bygninger i nasjonalparken kan vedlikeholdes uten søknad så lenge det ikke medfører bruksendring, eller at bygningen endrer fasade eller karakter. Man kan også foreta innvendig ombygging som ikke endrer bruken av bygningen uten å søke nasjonalparkstyret. I alle andre tilfeller må det søkes om tillatelse.

I denne saken er det ikke snakk om vedlikehold eller ombygging, da eksisterende bygning er revet og den nye bygningen har økt i størrelse og endret utforming. Tiltaket må regnes som oppføring av ny bygning og trolig også bruksendring. Det er dermed et søknadspliktig tiltak som krever tillatelse fra vernemyndigheten, kommunen og de andre grunneierne.

Forvaltningsplanen for Seiland/Sievju nasjonalpark sier at oppføring av private hytter og byggverk ikke tillates. Et unntak er naust, men dette kan tillates kun oppført i tilknytning til eksisterende hytte. Det er ikke aktuelt å tillate bruksendring fra naust til fritidsbolig jf. sentrale føringer for 100 m-sonen langs sjø. Ved tillatelse til bruksendring av uthus til anneks, skal beboelsesdelen ikke overstige 15 m². Definisjonen på anneks er et frittstående bygg i tilknytning til hus eller hytte; en tilleggsdel til hoveddel. I dette tilfellet handler det om et bygg som ikke står i tilknytning til et hovedbygg, det er altså ikke et anneks.

Hvem er myndighet ved brudd på verneforskriften?

I Miljødirektoratets veileder M-617 står det at «*Nasjonalpark- og verneområdestyrer, Fylkesmannen, Miljødirektoratet og Klima- og miljødepartementet kan gi pålegg om retting og stans. Det vil være forvaltningsmyndigheten for verneområdet som har primæransvaret for å følge opp overtredelser med pålegg om retting og stans.*»

Hammerfest kommune har som plan- og bygningsmyndighet et selvstendig ansvar for å følge opp saken etter plan- og bygningsloven. Kommunen er varslet om saken.

Vurdering

Vurdering av uttalelse fra tiltakshaver

Advokat Hoffmann kaller konsekvent byggarbeidene for *restaurering*. Forvalter finner ikke grunnlag for å bruke ordet restaurering, da det opprinnelige bygget er borte, og det kun brukes nye materialer. Det blir heller ikke riktig å kalle dette en *rekonstruksjon* av et bygg fra før 1944. Til det er prosjektet for lite planmessig gjennomført, da tiltakshaver ikke kan vise til byggetegninger, samarbeid/kontakt med kulturminnemyndigheter eller fagpersoner på området, eller innsendte søknader for prosjektet. Det er ingen detaljer ved det nyoppførte

bygget som tyder på at man har ønsket å rekonstruere et eldre bygg. Selv om tiltakshaver hadde ønsket å rekonstruere et tidligere bygg, hadde det vært et klart søknadspliktig tiltak. En avgjørelse i denne saken vil danne presedens for mange liknende områder i Seiland nasjonalpark der det sto bygninger før krigen.

Når det gjelder reindriftas behov for nødbuer og gjeterhytter, som tiltakshaver tar opp, er dette noe som reindrifta selv må søke om. Fylkesmannens reindriftsavdeling vil da foreta en reindriftsfaglig vurdering av behovet for nødbu/gjeterhytte i området. Selv om det nye bygget hadde vært tiltenkt reindriften, hadde det vært søknadspliktig i henhold til verneforskriften for Seiland nasjonalpark.

Tidsfrist for fjerning av bygget kan vurderes forlenget. Samtidig kommer det erfaringsmessig lite snø i lavereliggende områder på Seiland før jul, og det vurderes å være en overkommelig jobb å fjerne bygget og rydde tomta i løpet av november-desember. Tiltakshaver vil ha over to måneder til å fjerne bygget, og må selv ta høyde for at det kan komme snø eller dårlig vær jo lenger han venter med å fjerne bygget.

Tiltakshaver har fått mulighet til å uttale seg til forhåndsvarselet, og har gjort det via advokat. Det vurderes til ikke å være behov for mer detaljerte opplysninger før vedtak fattes i denne saken.

Vurdering etter regelverket

Tiltaket er å regne som oppføring av et nytt bygg, og ikke som vedlikehold/restaurering eller ombygging av eksisterende bygg. Oppføring av nye bygg i Seiland/Sievju nasjonalpark er ikke tillatt, jf verneforskriften § 3 pkt 1.1. Som nevnt over er det noen unntak, men private bygninger er ikke blant disse unntakene. Den nye bygningen ligger langt fra andre hytter, og kan ikke regnes som naust eller anneks i tilknytning til eksisterende hytte.

Forvaltningsplanen og verneforskriften for Seiland nasjonalpark gir derfor ikke rom for å tillate oppføring av et nytt bygg på Straumnes etter de spesifiserte dispensasjonsbestemmelsene.

Nasjonalparkstyret kan i spesielle/særlige tilfeller vurdere dispensasjon fra verneforskriften etter naturmangfoldloven § 48. I dette tilfellet ble det ikke søkt om dispensasjon før bygget ble satt opp, og vurderingen gjøres derfor i etterkant. Nml § 48 åpner opp for at det kan gis dispensasjon dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som ikke kunne forutses på vernetidspunktet. Miljødirektoratet har i rettleider M106-2014 lagt til grunn en snever tolkning av paragrafen.

Den ulovlig oppførte bygningen er ikke mye større enn uthuset som sto der tidligere, og det er ikke foretatt store terrenginngrep. Inngrepet er likevel stort, da bygningen har isolert gulv og veggene er klargjort for isolasjon, samt at tiltakshaver etter eget utsagn ønsker å sette inn vinduer og søke om bruksendring. Det vil føre til at nasjonalparken får en ny hytte på et ellers inngrepsfritt nes hvor det ikke har bodd folk på nesten 60 år. Med hytte følger også mulighet til å søke om naust og brygge i henhold til verneforskriften. Bygningen ligger ytterst

på Straumnes som danner det smaleste punktet i Jøfjorden inn mot Straumen, og er svært synlig for alle som besøker Jøfjorden med båt.

Jøfjorden er et område med store naturverdier (Alm 2014, Alm 2016, Iversen et al. 2002, Jacobsen et al. 2019, www.naturbase.no). Naturverdiene i de lavereliggende områdene i Jøfjorden er relativt godt kartlagt, og kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til å vurdere denne saken (nml § 8). Føre-var-prinsippet er av samme grunn ikke vektlagt (nml § 9). Jøfjorden er et område der andre hytteeiere tidligere har søkt om større utbygginger av sine hytter, og fått avslag. Behandlingen i denne saken vil danne presedens for liknende saker på Seiland og i andre verneområder, og en samlet belastning med eventuelle nye bygninger vil på sikt kunne ha en vesentlig negativ påvirkning på verneverdiene (nml § 10). Nml §§ 11-12 anses ikke å være relevante i denne saken.

På bakgrunn av vurderinger etter verneforskriften, forvaltningsplanen og naturmangfoldloven, finner forvalter at det nye bygget på Straumnes er ulovlig og at det ikke er rom for å gi dispensasjon til dette tiltaket. Tiltaket strider mot vernevedtakets formål og kan påvirke verneverdiene nevneverdig, jf nml § 48. Tiltaket er ført opp uten søknad og godkjenning, og må betraktes som et alvorlig brudd på verneforskriften. Forvalter innstiller derfor på at tiltakshaver får pålegg om å fjerne bygningen og rydde tomte for alt av bygningsmaterialer, inkludert restene fra den gamle bygningen, innen 31.12.2019.

Vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at det er mottatt, jf forvaltningsloven § 28. Klagen skal være skriftlig og sendes via Seiland/Sievju nasjonalparkstyre, men rettes mot Miljødirektoratet.

Referanser

Alm, T. 2014. Floraen på Seiland i Finnmark. Polarflokken 36 (1-2): 3-138.

Alm, T. 2016. Tillegg til floraen på Seiland i Finnmark. Polarflokken 38 (1): 3-26.

Iversen, M., Systad, G. H., og Strann, K.-B. 2002. Statusrapport om kunnskapsnivået for flora og fauna i foreslått nasjonalpark på Seiland. NINA. Rapport til Fylkesmannen i Finnmark.

Jacobsen, K.-O., Bjerke, J. W., Systad, G. H., og Frivoll, V. 2019. Seiland nasjonalpark, Finnmark. Innsamling og systematisering av eksisterende data om verneverdier på zoologi og botanikk. NINA Tromsø Prosjektnotat 143.